

PÅ KANTEN

Hårde og bløde sider

KAHLO: Indtil videre er sommerens største kunstoplevelser hentet i Berlin. Efter godt og vel én times ventetid i kø udenfor Martin-Gropius-Bau, tæt på Potsdamer Platz, blev det muligt at opleve Olafur Eliassons interaktive udstilling: "Innen Stadt Aussen". Og for min søn på 13 år var der ingen tvivl om denne kunstners særegne talent. Maskulinitet for alle pengene. Granitsten, lys og røg fra naturens univers, koblet med spejle, stål og glas i et geometrisk, højteknologisk udseende formsprog.

Ventetiden var dog ikke helt spildt. I køen faldt jeg i snak med en norsk, ung pige, som talte flydende dansk, efter at have boet i Hjørring i otte år, som barn. Hun var nyuddannet fotograf fra London og besøgte nu en tysk veninde, efter at have boet tre måneder i Berlin. Vi fik lige diskuteret Bjørn Nørgaards udformning af P. Nørkjærs Plads i Hjørring, i 1989.

Verden er altså både stor og lille. Det var også hende, der opdagede, at der ikke var kø til Olafur Eliassons udstilling, og ved at se den først, blev ventetiden til Frida Kahlo (1907-1954) samme sted formindsket.

Min søn delte dog ikke min begejstring for, efter endnu en times køkultur, endelig at møde mexicaneren Frida Kahlos retrospektive udstilling med ca. 150 værker; malerier, tegninger og en lang række fotografier. Synet af hendes monobryn, som han sagde, som ses på de mange selvportrætter, appellerede SLET ikke til en ung anno 2010. Men lad nu ikke ungdommen få det sidste ord!

Her var der femininitet for alle pengene. Blomster, dyr og selvscenesættelse, som let kan give associationer til den amerikanske fotokunstner Cindy Sherman (1954-), som har gjort det til sit speciale, at undersøge begrebet "det mandlige blik magt over kvinden", siden sin debutudstilling i 1977, senest udfoldet her i Danmark, på en stor udstilling på Louisiana i 2007. Alle hendes fotografier er fotografiske udtryk af hende selv, i stadig nye kontekstuelle sammenhænge. Især undersøgelse af kulturelle og sociale stereotyper. Billeder som problematiserer og sætter særlig fokus på kvinders rolle, som også synes at blive et af hovedbudskaberne i Frida Kahlos udstilling.

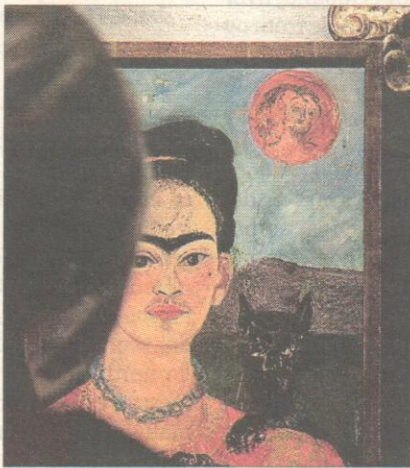
Frida Kahlos liv og kunst hænger uløseligt sammen. Et liv levet med så stor intensitet, passion, smerte og mediebevågenhed, at det har givet hende

kultstatus ikke mindst blandt feminister.

Hun blev født i Coyoacán, i Mexico, i hendes forældres hus, La Casa Azul – det blå hus! Huset hvor hun døde 47 år efter, og som fire år efter hendes død, blev indrettet som museum.

Når Berlin bliver rammen om en af de største udstillinger af Frida Kahlo, handler det også om hendes tyske rødder. Hendes farmor og farfar var fra Tyskland, men hendes far Wilhelm Kahlo udvandrede i 1894-96 til Mexico, og ændrede fornavnet til Guillermo. Hans mor døde i barselsseng og hans stedmor var faldet i unåde. Faderen var kristen protestant og slog sig ned som fotograf med speciale i arkitektur. Hans far var juveler. Med andre ord, synes æstetikken at løbe som en rød tråd igennem slægten. Faderen giftede sig og fik to døtre, men pigerne blev anbragt på et hjem da moderen døde, og han giftede sig så med Frida Kahlos mor, Matilde Calderón og Frida Kahlo kom til verden.

Egentlig havde Frida Kahlo planlagt et medicinstudium, men 18 år gammel blev hun impliceret i en busulykke som fik fatale følger. En jernstang gennemborede hendes krop, og resulterede i, i alt 32 operationer i løbet af hendes liv med lange sygehusophold. Trods ønsket om senere at få børn, gjorde ulykken det umuligt at gennemføre en graviditet, og hun havde et stort antal ufri-villige aborter. Den megen tid hun var nødsaget til at tilbringe i sengen, blev den udløsende faktor for at vælge kunsten. Her kunne hun sidde og tegne og male. Dette blev også baggrunden for de relativt små formater hun udfoldede sig på, ligesom motivvalget, som ud af en samlet produktion af malerier på i alt 145 i 60 tilfælde er selvportrætter.

Med hendes egne ord: "Jeg maler mig selv, fordi jeg så ofte er alene, og fordi jeg er det motiv, jeg kender bedst".

Selvportrætterne udtrykker ofte det samme, en stolt og alvorlig, smuk kvinde, med en kærlighed for symbolsprog hvor blomster og dyr er nogen af hovedingredienserne, ligesom de kunstfærdige frisurer og folkloristiske beklædninger. Andre Breton, surrealismens fader, mente at hun var surrealist, men den betegnelse godtog hun ikke selv. Men solgte i stedet et maleri til Louvre, da hun besøgte ham i Paris.

Frida Kahlo var erklæret kommunist og kun 22 år gammel giftede hun sig med den 21 år ældre muralist Diego Rivera, den anden af Mexicos store kunstnere, for hvem kunsten alene var viet til propaganda for kommunismens idealer, ofte på kæmpestore vægge i det offentlige rum. De var som skabt for hinanden, i deres nærmest komplementære forhold på alle planer. Af familien blev de ved ægteskabets indgåelse beskrevet som en stor elefant og en lille due. Diego Rivera var dog Frida Kahlo utro uafladeligt, selv med en af hendes halvsøstre, og hun svarede igen med samme skuffe, og havde livet igennem forhold til både mænd og kvinder. Blandt andet havde hun et forhold til eksil-kommunisten Leo Trotskij, og senere, igennem ti år, til den amerikanske fotograf Nickolas Muray, som er kunstneren bag mange af udstillingens smukke portrætfotografier af Frida Kahlo. Smerten ved Diego Riveras mange udenomsægteskabelige affærer førte i 1939 til skilsmisse, men allerede året efter, i 1940 blev de gift igen, og levede sammen ind til Frida Kahlos død. Hun døde efter at have fået amputeret det ene ben og var plaget af lungebetændelse.

Alt i alt to udstillinger ved siden af hinanden, der supplerer hinanden, og som viser både hårde og bløde sider af kunsten – noget til både mor, far og børn!

MARIA STENSGÅRD POULSEN er cand. mag. i kunsthistorie og dansk, Aarhus Universitet 2009. Censor i billedkunst og dansk ved Lærer og Pædagoguddannelsen. Skribent ved North Art Magazine. Gift og mor til tre børn.